

ЗНАМЕНИТІ УКРАЇНЦІ

A black and white profile portrait of a young man with short, dark hair, looking towards the right. He is wearing a dark suit jacket, a light-colored shirt, and a dark tie. The background is a deep blue with a pattern of small white stars, resembling a night sky or a starry field. The lighting is dramatic, highlighting the contours of his face.

ВОЛОДИМИР
ІВАСЮК

FOLIO

ЗНАМЕНІТІ УКРАЇНЦІ

94(477)
H 59

ПАРАСКОВІЯ
НЕЧАЄВА

ВОЛОДИМИР
ІВАСЮК

Харків
«Фоліо»
2019

ВСТУПНЕ СЛОВО

Володимир Івасюк — це Щось унікальне як у житті України, так і в моєму особистому житті. Коли я разом з усіма своїми ровесниками співала наймоднішу на той час пісню «Червона рута», то навіть не уявляла, що мені пощастить ближче доторкнутися до його постаті, до його життя й творчості.

В далекому дитинстві, десь у 5 чи 6 класі, я взяла в Кутській селищній бібліотеці книгу М. Івасюка «Червоні троянди», і оскільки мова в романі йшла про Чернівці, які були досить недалеко від нас, то я дуже запам'ятала цей твір. Відтоді минуло багато часу... Я навчалася в Чернівецькому університеті на 2 курсі вечірнього відділення філологічного факультету. Одного разу викладач української літератури Віктор Трохимович Косяченко поїхав у відрядження, а на заміну прийшов якийсь дуже інтелігентний старший чоловік. Ми, вечірники, не мали особливого шікету до будь-якого викладача, то ж перші хвилини 10—15 слухали лектора не уважно, аж ось він мав необережність — так ми вважали тоді! — стверджувати, що Павло Тичина (Тичина, який написав «Трактористку» й «Партія веде») — це наймузикальніший поет у світовій літературі. Звичайно ж, ми були обурені! Проте почали слухати лектора більш зосереджено, і незчулися, як не могли дочекатися наступних лекцій. Згодом стало відомо, що викладача звуть Михайло Григорович Івасюк, і я одразу ж згадала роман, прочитаний у дитинстві. Пригадую, тоді в мені здійнявся вир позитивних емоцій, адже я вперше зблизька побачила справжнього й живого

письменника! Щоправда, «Червону руту» його син на той момент ще не створив.

Коли вже працювала на обласному радіо, наш знаменитий диктор Драгош Буджак, великий інтелектуал і знавець мистецтва, якось сказав під час запису передачі: «А чи Ви помітили, що в «Червоній руті» є якась печаль? Геніальні твори завжди позначені печаллю...»

Авторитет Драгоша був беззаперечний, я запам'ятала добре, що він сказав. Просто тоді це були якісь неспівставні речі: Володимир Івасюк, студент-медик, живе в Чернівцях, — геній. І його пісня має нотку печалі. Яку я не відчула...

Івасюк — це той унікальний випадок, коли все виявилось правдою — і геній, і печаль.

Я щаслива, що 15 років мого життя за межами рідного міста і рідного краю не пропали намарне: де б і ким я не працювала (наприклад, інженером з якості), я залишала собі можливість пам'ятати про творчість українського генія і про ті щасливі майже 10 років роботи в Меморіальному музеї Володимира Івасюка: чи я брала участь у заходах, які проводив фонд обдарованих дітей Влади Литовченко, чи сама проводила такі заходи, як-то зустріч-спогад до 40-річчя фільму «Червона рута» у видавництві «Смолоскип», а особливо ж — працювала над статтями для газети «День». Дякую Тетяні Поліщук, яка сприяла публікаціям моїх статей на сторінках цього поважного видання, одну з яких включили до збірника «Вибраного».

Власне, публікації в «Дні» стали основою цієї книжки, за винятком 4 статей, які публікуються вперше. Причин дві: мені не хотілося, щоб ними скористалися недобросовісні науковці, а також щоб не увібгали серйозний матеріал шляхом скорочень у «прокрустове ложе» газетної сторінки.

Також не торкаюся теми трагічної загибелі Івасюка, хоча досліджувала й не раз писала про це. Нарешті, після довгих років замовчування, наклепів, уникнення відповідальності справу про

вбивство Івасюка доведено до певного завершення: підтверджено сам акт убивства та названо «фірму»-виконавця. Ми в цьому й не сумнівалися ніколи. Але конкретних результатів знову доводиться чекати й чекати.

Приємно зазначити, що про Івасюка за останні роки написано кілька досліджень. Хвилює, на жаль, те, що немає серед авторів досліджень професійних музикознавців. Але прийде час — і новітній Девід Вейс¹ напише новітнє «небесне й земне», присвячене Івасюкові.

І я буду радіти, якщо моя праця йому знадобиться.

Ще зі сумом мушу зазначити, що протягом останніх років не стало декількох із друзів Івасюка. Пішли у потойбіччя (можливо, зустрілися там з Володимиром) Василь Стріхович, Мірча Кузьменюк, Людмила Шкуркіна, Ігор Кушплер. Про них є в цій книзі.

Сподіваюся також, що читачі знайдуть дещо нове й цікаве, чого вони раніше про свого улюбленого композитора не знали.

Але ще дуже багато роботи залишилося для тих, хто вирішить по-справжньому дослідити творчий геній Івасюка.

І насамкінець. Протягом останніх десятиліть в наше життя ввійшло багато гарних традицій. Одна з них — дякувати тим, хто допоміг завершити справу, сприяв у цьому. Вдячна своїй доньці Наталії, чоловікові Леоніду. Окрема щира подяка — Наталії Мороз, яка охороняє спадщину Івасюка в Чернівецькому меморіальному музеї, її допомога безцінна. Дякую колегам з ТОВ «НВП «Алтосан», де працюю, які сприяли мені в моїй праці, а також давньому товаришеві Анатолію Зіневичу, Тетяні Дугаєвій, яка мене заохочувала до цієї роботи. Коротко: дякую Вам усім. Люблю Вас!

¹ Книга Девіда Вейса «Небесне й земне» про Моцарта перекладена десятками мов світу.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	3
КАМЕРТОН НА ВСЕ ЖИТТЯ	6
НАЙДОРОЖЧІ	18
Мальва для матері	18
«Не час покладатися на солов'їв»	29
З КОРИФЕЯМИ...	35
Замінити їх нікому	35
Про них у далекім літі	41
Музика прозорістю пропахла	47
МУЗИ	54
Музи Івасюка	54
Дівчина з жоржинного літа	66
МОЦАРТ ПІСНІ	72
Пісня — велика праця	72
Досягнення гармонії	83
Моцарт української пісні	107
НА ЗАВЕРШЕННЯ	119

Н59 **Нечаєва П.**
Володимир Івасюк / Парасковія Нечаєва; худож.-оформлювач М. С. Мендор. — Харків: Фоліо, 2019. — 120 с.: іл. — (Знамениті українці).
ISBN 978-966-03-5098-4 (Знамениті українці).
ISBN 978-966-03-8776-8.

Володимир Івасюк — непересічна особистість в українській культурі: окрім написання музики та віртуозної гри, часто сам створював тексти до пісень, а також захоплювався живописом і був професійним медиком. Його називали українським Орфеєм, буковинським Шубертом, Ікаром української пісні, керівником колективу радянських «Beatles», видатним композитором, одним із основоположників української естрадної музики... Хіба міг хтось уявити, що на піку творчого злету його не стане? Володимир Івасюк прожив 30 років, але за цей короткий час він виконав свою місію, використав талант і потенціал, зробивши українську пісню модною на весь світ.

УДК 929:78(477)

Володимир Івасюк – непересічна особистість в українській культурі: окрім написання музики та віртуозної гри, часто сам створював тексти до пісень, а також захоплювався живописом і був професійним медиком. Його називали українським Орфеєм, буковинським Шубертом, Ікаром української пісні, керівником колективу радянських «Beatles», видатним композитором, одним із основоположників української естрадної музики... Хіба міг хтось уявити, що на піку творчого злету його не стане?

Володимир Івасюк прожив 30 років, але за цей короткий час він виконав свою місію, використав талант і потенціал, зробивши українську пісню модною на весь світ.

ISBN 978-966-03-8776-8

МІП
УКРАЇНИ